НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет тваринництва та водних біоресурсів
«19» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЙ У ТВАРИННИЦТВІ»

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
Освітня програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
Факультет тваринництва та водних біоресурсів
Розробники:
професор кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві, д.с.-г.н., професор Наталія ПРОКОПЕНКО

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЙ У ТВАРИННИЦТВІ

Метою дисципліни «Сучасні тенденції розвитку технологій у тваринництві» є підготовка аспірантів через формування професійних знань щодо існуючих шляхів розвитку технологій виробництва і переробки продукції тваринництва (у скотарстві, свинарстві, птахівництві, вівчарстві, козівництві, конярстві, кролівництві, звірівництві, бджільництві) як в нашій країні, так і за кордоном, їх складових, впровадження окремих технологічних рішень у існуючі технологічні схеми ведення тваринництва, вивчення світового досвіду тваринництва, оцінювання можливостей диверсифікації виробництва.

Завданнями є надання майбутнім спеціалістам можливості визначити перспективні напрямки розвитку технологій тваринницької галузі країни за врахування особливостей роботи тваринницьких підприємств, різноманіття їх форм, існуючих племінних ресурсів, технічних і технологічних рішень, нормативних документів та законодавчої бази галузі.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство	
Освітній ступінь	доктор філософії	
Спеціальність	204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»	
Освітньо-наукова програма	Технології виробництва і переробки продукції тваринництва	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	240	
Кількість кредитів ECTS	8	
Кількість змістових модулів	Не передбачено	
Курсовий проект (робота)	Не передбачено	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	2	2
Семестр	3	3
Лекційні заняття	30	30
Практичні, семінарські заняття	45	45
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	165	165

Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5	

1.Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета – набуття здобувачами вищої освіти знань з питань забезпечення благополуччя тварин і птиці за їх використання у сільськогосподарському виробництві, у іншій діяльності людини, а також опанування практичних навичок, необхідних для професійної діяльності технолога з виробництва і переробки продукції тваринництва у його роботі за дотримання загальних принципів забезпечення благополуччя тварин

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність, розв'язувати комплексні задачі і проблеми у певній галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері технології виробництва і переробки продукції тваринництва, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення

загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК06. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Визначати, формулювати та вирішувати проблеми професійного та/або дослідницького характеру в сфері селекції та розведення тварин, годівлі тварин та технології кормів, технології виробництва та переробки продукції тваринництва, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ПРН08. Глибоко розуміти загальні принципи та методи технології виробництва і переробки продукції тваринництва як науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері спеціальності та у викладацькій практиці.

ПРН09. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і спеціалістами результати досліджень, наукові та прикладні проблеми у сфері технології виробництва і переробки продукції тваринництва державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях провідних міжнародних наукових видань.

ПРН10. Розробляти та впроваджувати інноваційні технологічні рішення, засоби та методи галузі знань аграрні науки та продовольство для вирішення існуючих проблем та подальшого розвитку тваринництва.

ПРН11. Оцінювати потребу та проявляти ініціативу щодо інновацій у галузі знань аграрні науки.

ПРН12. Самостійно та професійно виконувати експериментальні дослідження, формулювати власні висновки, пропозиції, рекомендації, приймати рішення

---

2. Програма та структура навчальної дисципліни для денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Сучасний стан галузі тваринництва в Україні і світі. Глобалізація тваринницької галузі.	1	15	2	3			10	15	2	3			10
Тема 2. Племінні ресурси тваринництва. Світовий генофонд сільськогосподарських тварин.	2	23	4	4			15	23	4	4			15
Тема 3. Ресурсозберігаючі технології утримання тварин. Гуманізація систем і способів утримання с.-г. тварин.	3,4	30	4	6			20	30	4	6			20
Тема 4. Ресурсозберігаючі технології у годівлі с.-г. тварин. Шляхи підвищення ефективності використання кормових засобів.	5	19	2	2			15	19	2	2			15
Тема 5. Сучасні кормові засоби і кормові добавки у годівлі с.-г. тварин.	6	19	2	2			15	19	2	2			15
Тема 6. Технічні засоби забезпечення технологічного процесу – сучасні підходи до їх проектування.	7,8	26	2	4			20	26	2	4			20
Тема 7. Засоби механізації та автоматизації виробничого процесу.	9, 10	26	2	4			20	26	2	4			20
Тема 8. Інформаційне та комунікативне забезпечення тваринництва.	11,12	30	4	6			20	30	4	6			20
Тема 9. Програми забезпечення отримання якісної продукції та її контролю.	13,14	30	4	6			20	30	4	6			20
Тема 10. Комплексний аналіз технологічного процесу виробництва продукції тваринництва. Організація діяльності сучасного тваринницького підприємства.	15	22	4	8			10	22	4	8			10
Усього годин	**240**		**30**	**45**			**165**	**240**	**30**	**45**			**165**

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасний стан галузі тваринництва в Україні і світі. Глобалізація тваринницької галузі.	2
2	Племінні ресурси тваринництва. Світовий генофонд сільськогосподарських тварин.	4
3	Ресурсозберігаючі технології утримання тварин. Гуманізація систем і способів утримання с.-г. тварин.	4
4	Ресурсозберігаючі технології у годівлі с.-г. тварин. Шляхи підвищення ефективності використання кормових засобів.	2
5	Сучасні кормові засоби і кормові добавки у годівлі с.-г. тварин.	2
6	Технічні засоби забезпечення технологічного процесу – сучасні підходи до їх проектування.	2
7	Засоби механізації та автоматизації виробничого процесу.	2
8	Інформаційне та комунікативне забезпечення тваринництва.	4
9	Програми забезпечення отримання якісної продукції та її контролю.	4
10	Комплексний аналіз технологічного процесу виробництва продукції тваринництва. Організація діяльності сучасного тваринницького підприємства.	4

4. Теми практичних занять

№ п/п	**Назва теми**	**Кількість годин**
1.	Динаміка виробництва продукції тваринництва в Україні і світі. Світові тренди виробництва продукції тваринництва.	3
2.	Племінні ресурси вітчизняного тваринництва – генетичний потенціал продуктивності і його реалізація у тваринницьких господарствах.	4
3.	Системи і способи утримання тварин у різних типах тваринницьких господарств	6
4.	Шляхи підвищення ефективності використання кормів при годівлі с.-г. тварин.	2
5.	Використання сучасних кормових засобів і кормових добавок у годівлі с.-г. тварин.	2
6.	Схеми технологічного процесу виробництва продукції тваринництва	4
7.	Автоматизація і механізація виробничих процесів у тваринницьких комплексах	4

8.	Застосування інформаційних технологій у тваринницьких господарствах	6
9.	Сучасні методи оцінювання якості продукції тваринництва	6
10.	Аналіз діяльності сучасних тваринницьких господарств	8

5. Теми самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сучасний стан галузі тваринництва в Україні і світі. Глобалізація тваринницької галузі.	10
2.	Племінні ресурси тваринництва. Світовий генофонд сільськогосподарських тварин.	15
3.	Ресурсозберігаючі технології утримання тварин. Гуманізація систем і способів утримання с.-г. тварин.	20
4.	Ресурсозберігаючі технології у годівлі с.-г. тварин. Шляхи підвищення ефективності використання кормових засобів.	15
5.	Сучасні кормові засоби і кормові добавки у годівлі с.-г. тварин.	15
6.	Технічні засоби забезпечення технологічного процесу – сучасні підходи до їх проектування.	20
7.	Засоби механізації та автоматизації виробничого процесу.	20
8.	Інформаційне та комунікативне забезпечення тваринництва.	20
9.	Програми забезпечення отримання якісної продукції та її контролю.	20
10.	Комплексний аналіз технологічного процесу виробництва продукції тваринництва. Організація діяльності сучасного тваринницького підприємства.	10

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

– усне або письмове опитування;
– тестування;
– захист практичних робіт;

7. Методи навчання *(вибрати необхідне чи доповнити):*

– проблемне навчання;
– практико-орієнтоване навчання;
– кейс-метод;
– проєктне навчання;
– перевернутий клас;
– навчання через дослідження;
– навчальні дискусії та дебати;
– командна робота;

– гейміфікація.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
ПР 1. Динаміка виробництва продукції тваринництва в Україні і світі. Світові тренди виробництва продукції тваринництва.	**ПРН 2, 8, 9, 10, 11, 12.** У тому числі проводити критичний аналіз різних інформаційних джерел галузі тваринництва та суміжних галузей; аналізувати сучасний стан та тенденції розвитку різних напрямів тваринництва; застосовувати науково обґрунтовані, ефективні, підходи до збереження генофонду с.-г. тварин; проводити оцінювання стану генетичних ресурсів тварин, обґрунтовувати і застосовувати ефективні, технології виробництва продукції тваринництва; використовувати сучасні методи управління, контролю технологічних операцій за впровадження ресурсозберігаючих прийомів і методів у виробничий процес з визначенням економічних показників; застосовувати науково обґрунтовані, ефективні технології у годівлі с.-г. тварин; використовувати сучасні методи управління, контролю годівлі с.-г. тварин і використання кормів і кормових добавок; визначати економічну ефективність їх запровадження; обґрунтовувати використання та застосовувати ефективне технічне обладнання тваринницької галузівизначати економічну ефективність застосування різних технічних рішень у тваринництві; застосовувати сучасні інформаційні технології для оптимізації діяльності тваринницьких господарств, моделювання виробничих процесів, комплексного аналізу діяльності тваринницького підприємства; надавати рекомендації щодо удосконалення роботи прикладних програм для підприємств тваринницької галузі; застосовувати вимоги нормативних документів у виробничому процесі та оформляти відповідну документацію; володіти системами виробничого контролю й управління якістю продукції; застосовувати, розробляти, впроваджувати програми забезпечення отримання якісної продукції тваринництва; формувати перспективний план діяльності і розвитку підприємства, удосконалювати управлінську, технологічну, маркетингову, фінансову діяльність тваринницького підприємства з метою підвищення ефективності та конкурентоздатності виробництва продукції тваринництва.	**5**
ПР2. Племінні ресурси вітчизняного тваринництва – генетичний потенціал продуктивності і його реалізація у тваринницьких господарствах.		**5**
ПР3. Системи і способи утримання тварин у різних типах тваринницьких господарств		**5**
ПР4 Шляхи підвищення ефективності використання кормів при годівлі с.-г. тварин.		**5**
ПР5. Використання сучасних кормових засобів і кормових добавок у годівлі с.-г. тварин.		**5**
ПР6. Схеми технологічного процесу виробництва продукції тваринництва		**5**
ПР7. Автоматизація і механізація виробничих процесів у тваринницьких комплексах		**5**
ПР8. Застосування інформаційних технологій у тваринницьких господарствах		**5**
ПР9. Сучасні методи оцінювання якості продукції тваринництва		**5**
ПР10. Аналіз діяльності сучасних тваринницьких господарств		**5**
СР		**20**
Контрольна робота		**30**
Всього		**100**
Навчальна робота		**НР*0,7 ≤ 70**

Екзамен	**30**
Всього за курс	**(Навчальна робота + залік) ≤ 100**

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час модульних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- Електронний навчальний курс навчальної дисципліни https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5006
- Конспекти лекцій на їх презентації (в електронному вигляді https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5006
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Горбатенко І.Ю., Гиль М.І., Захаренко М.О. Біологія продуктивності сільськогосподарських тварин. Видавничий дім «Гельветика». 2018. 600 с.

2. Генетико-популяційні прийоми розведення тварин: навчальний посібник для студентів спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» / М. С. Пелехатий, Л. М. Піддубна, Д. М. Кучер, О. А. Кочук-Ященко. Житомир: Полісся, 2020. 133 с.

3. Ібатуллін І.І., Жукорський О.М. Довідник з повноцінної годівлі сільськогосподарських тварин. Аграрна наука, 2016. 336 с.

4. Костенко В. І. Технологія виробництва молока і яловичини : підручник. К. : Видавництво Ліра-К, 2018. 672 с.
5. Костенко В. І. Технологія виробництва молока і яловичини: практикум. Київ, Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
6. Лихач А.В., Лихач В.Я. Підвищення ефективності промислового виробництва свинини на основі використання етологічних факторів: монографія. Миколаїв: Іліон, 2023. 422 с.
7. Підвищення продуктивності свиней зарубіжної селекції в умовах промислової технології: монографія / В.Я.Лихач, М.Г.Повод, О.М.Храмкова, С.В.Жижка, Р.П.Швачка, А.В.Лихач, Л.Г.Леньков. Миколаїв: Іліон, 2024. 422 с.
8. Разанова О.П., Скоромна О.І. Технологія виробництва продукції бджільництва. Навчальний посібник. Вінниця: Вінницький національний аграрний університет, 2020. 408 с.
9. Теоретичні та практичні основи технологій виробництва продукції тваринництва: Підручник / Ліннік В.С., Медведев А.Ю., Прудніков В.Г., Петруша Є.З., Козир В.С., Нагорний С.А., Ліхтер М.І., Мірошніченко І.П.. Луганськ, 2015.
10. Повод М.Г., Лихач В.А., Грищенко Н.П. Технологія виробництва продукції свинарства: навчальний посібник. Київ, 2021. 550 с.
11. Трофименко О. Л., Гиль М. І., Сметана О. Ю. Генетика популяцій: підручник; за ред. професора М. І. Гиль; МНАУ. Миколаїв : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 254 с.
12. Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції. Закон України від 10.07.2018 р. № 2496-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/425-18.
13. Increasing the efficiency of agribusiness: strategic gene pool management and technological innovations: monograph./ V.Lykhach, A.Lykhach, L.Chepil, m.Ohiienko, F.Pokusa, D. Palimaka, R.Faustov, V.Reznichenko. Opole-Kyiv, 2025. 260 p.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-аналітичний портал АПК України : вебсайт. URL: https://agro.me.gov.ua/ua.
2. Верховна Рада України. Законодавство України : вебсайт. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws.
3. Державна служба статистики : вебсайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/.
4. Domestic Animal Diversity Information System (DAD-IS) : вебсайт. URL: http://www.fao.org/dad-is/data/en/.
5. Національна наукова сільськогосподарська бібліотека (dnsgb_uaan@ukr.net, 10014, м. Київ, вул.. героїв Оборони, 10, (044) 258- 2145). Породи [Електронний ресурс] / Інститут розведення і генетики тварин. − Режим доступу : http://irgt.org.ua.
6. Породи [Електронний ресурс] / Інститут розведення і генетики тварин. − Режим доступу : http://irgt.org.ua. 3.
7. Технологія виробництва продукції тваринництва http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2083/1/Patryeva_Tekhnolohiya_vyrobnytstva_produktsiyi_tvarynnytstva.pdf

8. Організація контролю виробництва продукції тваринництва: https://pidruchniki.com/1436111261847/ekonomika/organizatsiya_kontrolyu_virobnitstva_produktsiyi_tvarinnitstva
9. Інститут тваринництва НААН України http://animal.kharkov.ua/index.php/zhivotnovodsvo
10. Інститут розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця НААН: http://iabg.org.ua/
11. Національна академія аграрних наук України: http://naas.gov.ua/
12. Тваринництво в Україні та світі: https://landlord.ua/news/tvarinnitstvo/
13. Тваринництво України: https://tvarynnyctvoua.at.ua/
14. Промислове тваринництво: http://necu.org.ua/promyslove-tvarynnytstvo/
15. Моніторинг стану галузей тваринництва: https://minagro.gov.ua/ua/napryamki/tvarinnictvo/analiz-ta-monitoring-stanu-galuzej-tvarinnictva
16. Екологічні стандарти ЄС для галузі тваринництва України: https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2018/05/EkoStandartEU_short-s.pdf
17. Animal health and the environment: http://www.fao.org/3/u2200e/u2200e0d.htm
18. Meat and the Environment: https://www.peta.org/issues/animals-used-for-food/meat-environment/
19. An HSI Report: The Impact of Animal Agriculture on Global Warming and Climate Change
https://www.humanesociety.org/sites/default/files/docs/hsus-report-agriculture-global-warming-and-climate-change.pdf
20. Crop-livestock-and-food: http://www.fao.org/food-agriculture-statistics/data-release/crop-livestock-and-food